

Informatienota

Datum vergadering	: 20 december 2022
Registratienummer	: GZDGWB746495/746499
Informatienotanummer	: 2022/IN112
Portefeuillehouder	: Joke van Vrouwerff
Bijlage(n)	: -
Onderwerp	: Wijkuitvoeringsplan aardgasvrij

Onderwerp

Wijkuitvoeringsplan aardgasvrij.

Kennisnemen van

Stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de Wijkuitvoeringsplannen aardgasvrij naar aanleiding van de Transitievisie Warmte 1.0.

Inleiding

Uiterlijk 2050 is de gebouwde omgeving in West Betuwe van het aardgas af en verwarmen we deze met duurzame warmte en is ook ons warm tapwater afkomstig van duurzame bronnen. Dit is de strekking van onze visie op warmte in de op 1 februari 2022 vastgestelde Transitievisie Warmte. Om dit te realiseren moeten er ruim 21.000 woningen en bijna 2000 bedrijfspanden, verspreid over 66 (CBS) buurten van het aardgas af. Een hele opgave, die we niet alleen kunnen, maar die we samen met de gebruikers van deze panden willen oppakken.

Daarmee komen we 'achter de voordeur' bij onze inwoners en bedrijven. We grijpen in op het gedrag van onze inwoners en bedrijven; anders verwarmen, anders koken en meer isoleren zijn allemaal zaken die daarbij nodig zijn om dit te laten slagen. We zetten het Energieloket West Betuwe en Energie Samen Rivierenland daarbij in en maken gebruik van de bewonersinitiatieven die er al de gemeente aanwezig zijn, om deze doelgroep te bereiken en te informeren.

In het coalitieakkoord is afgesproken dat er tijdens deze coalitieperiode voorbereidingen worden getroffen voor nog twee nieuwe pilots. Parallel daaraan onderzoeken we nut en noodzaak van gemeentelijke investeringen én eigenaarschap in lokale (te ontwikkelen warmtenetten). Zaken die ook in de op komst zijnde Wet Collectieve Warmte (Warmtewet 2.0) verder worden uitgewerkt. Met deze wet wil minister Jetten de gemeenten voldoende sturingsmogelijkheden en bevoegdheden geven ten aanzien van de realisatie van collectieve warmtevoorzieningen, onder andere door de warmte-infrastructuur geheel of via een meerderheidsaandeel in handen te geven van een of meerdere publieke partijen (voor zover het gaat om >1500 woningen). Maar vooral ook zeker stellen dat een collectieve voorziening in de wijk voor iedereen betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam is. Het is de bedoeling dat deze wet op 1 juli 2024 in werking treedt.

Duurzame Warmte Enspijk

Op 14 oktober is er een informatievond gehouden voor de inwoners van Enspijk, waarin hen werd gevraagd of ze mee wilden denken en werken aan een aardgasvrije oplossing voor warmte en warm tapwater. Met de inwoners die zich op die avond hebben gemeld, is de start gemaakt met het eerste wijkuitvoeringsplan aardgasvrij in West Betuwe.

Het college heeft op 23 november 2021 een adviesbureau opdracht gegeven om samen met de 9 enthousiaste inwoners uit Enspijk en samen met de gemeente, Liander, Kleurrijk Wonen en het Waterschap een onderzoek uit te voeren naar een voorkeursscenario voor een duurzame en eventueel coöperatieve warmtevoorziening voor Enspijk met als uitgangspunt, maar niet uitsluitend, warmte uit

de Linge. Nadat hier een positieve conclusie uit was gekomen, heeft het college op 19 april 2022 datzelfde adviesbureau gevraagd om samen met de inwoners tot een plan van aanpak om te komen tot een aardgasvrije kern van Enspijk.

In het plan van aanpak komen de volgende onderdelen aan bod:

1. Voorbereidende maatregelen op een duurzame warmtevoorziening;
2. Het nader onderzoeken van de haalbaarheid;
3. Het voorbereiden van het ontwerp en de ontwikkeling;
4. Het nadenken over de realisatie en het beheer.

De oprichting van de coöperatie Duurzame Warmte Enspijk (DWE) is binnen handbereik. De statuten liggen klaar en zodra er een bestuur is gekozen, kan men naar de notaris voor oprichting. Een formele stap om onder andere een bankrekening en dus ook subsidies te kunnen aanvragen.

In het plan van aanpak is ook een schatting gemaakt van de termijn waarop er een warmtenet in Enspijk zou kunnen liggen; rond 2030. Een termijn van 8-10 jaar voor realisatie van een warmtenet is heel redelijk en zien we overal in den lande.

Fruitmasters

In het voorjaar van 2021 is, op initiatief van Fruitmasters, het gesprek opgestart met Fruitmasters om te kijken wat te doen met de grote hoeveelheid restwarmte die Fruitmasters heeft als gevolg van het koelen van het fruit door het hele jaar heen. Fruitmasters heeft voor het toepassen van die restwarmte een Europese subsidie gekregen. Een van de voorwaarden verbonden aan deze subsidie is dat het warmtenet er uiterlijk 31 december 2023 moet liggen en in werking zijn. Recent zijn de gesprekken weer opgestart. Het ligt nu in de bedoeling om op korte termijn een warmteleiding aan te leggen naar de Fruit Tech Campus en het terrein voor Fruit Village om de aanwezige restwarmte in ieder geval te kunnen transporteren. Daarnaast wordt er nagedacht over uitbreiding van dit warmtenet naar het bedrijventerrein en wellicht zelfs woningen.

Naast deze twee (pilot)projecten is er nog een aantal bewoners die zich bij de gemeente hebben gemeld met de vraag of de gemeente medewerking wil verlenen aan hun initiatief tot een collectieve oplossing voor warmte middels biovergisting en een tweede project met aquathermie. Op dit moment wordt er een afwegingskader gemaakt om te komen tot een keuze voor de twee nieuwe pilots.

Kernboodschap

Niet alle buurten lenen zich voor een collectieve oplossing. Van de 66 buurten die we in West Betuwe kennen, is van ongeveer de helft de dichtheid van woningen zo laag dat daar een collectieve oplossing niet voor de hand ligt. De focus zal daar dus komen te liggen op individuele oplossingen.

Dan blijven er 41 (delen van) buurten over waar een collectieve oplossing (warmtenet) wel voor de hand ligt.

Consequenties

Als we tussen 2023 en 2050 die 41 (delen van) buurten van het aardgas af willen krijgen en we weten dat de gemiddelde doorlooptijd van zo'n collectief proces tot realisatie van een warmtenet 8 jaar duurt, moeten we de uiterlijk in 2042 met de laatste buurt starten. Dat betekent dus dat we in gemiddeld 2 buurten per jaar het proces moeten opstarten.

Financiën

Deze raadsinformatienota geeft geen aanleiding om extra geld te vragen. Dat zal geschieden bij het aanbieden van de Transitievisie Warmte 2.0.

Tot op heden is het nog lastig gebleken om in te schatten hoeveel het maken van deze wijkuitvoeringsplannen aardgasvrij (de gemeente) gaat kosten. Tot nog toe hebben we alleen ervaring opgedaan met Enspijk; inhuur van een adviesbureau voor de technische onderbouwing en de begeleiding van de inwoners en onze eigen uren. Daarbij gaat het om een bedrag van ruim 70.000 euro

en ca. 100 ambtelijke uren tot aan het opstellen van het plan van aanpak. Dit plan van aanpak is pas stap 1 in het proces om te komen tot een warmtenet. Daarbij hebben we het dus nog niet over het daadwerkelijk aanleggen en de exploitatiekosten van een warmtenet, de isolatie van woningen, etc.

Indicatief heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur aangegeven dat voor de volledige uitvoering van het Klimaatakkoord, 17 tot 19 fte op jaarbasis nodig zal zijn voor een middelgrote gemeente als West Betuwe.

Communicatie

Omdat niet in alle delen van de gemeente een collectieve oplossing rendabel is, kan er al wel vast gecommuniceerd worden naar de inwoners die in die gebieden wonen, dat een individuele oplossing voor hen voor de hand ligt.

Vervolg

De komende tijd starten we met de twee gevraagde extra pilots uit het Coalitieakkoord.

Bijlage(n)

Geen.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
Philip Bosman Servaas Stoop